

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ



“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Гітара

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 01/18/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

Розробник: Михайло Михайлович Тущенко, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладач: Михайло Михайлович Тущенко, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності; Таран Олексій Олександрович, викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 9 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри
інструментально-виконавської
майстерності



(підпис)

Маргарита МАЛАХОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво (назва освітньої програми)

«__» _____ 2023 року
Гарант освітньої (професійної/наукової)
програми (керівник проектної групи)



(підпис)

Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2023 року
Заступник декана з науково-
методичної та навчальної роботи



(підпис)

Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210		
Курс	1		2
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1
Обсяг кредитів	2	2	3
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	90
аудиторні	34	32	24
модульний контроль	4	4	6
семестровий контроль	-	-	30
самостійна робота	22	24	30
форми семестрового контролю	залік	-	екзамен

2. Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музичного мистецтва, який володіє навичками концертно-виконавської діяльності; здатного створювати та реалізовувати власні художньо-інтерпретаційні концепції у виконавстві.

Завдання навчальної дисципліни – виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та

		синтезу.
	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

1. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістовних модулів	Кількість годин				
		У с ь о г о	Інди віду аль ні заняття	Мод ульн ий конт роль	С е м е с	Сам остій на робо та
Змістовий модуль 1 Підготовка концертної програми магістрантом						
1.1	Концепція виконавської техніки.	28	17			11
1.2	Підпорядкування структури мелодико-ритмічних зв'язків метричним тяжінням як показник «метричного» рівня інтонування.	28	17			11
	Модульний контроль.	4		4		
	Усього за 1 семестр	60	34	4		22
Змістовий модуль 2 Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності						
2.1	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.	28	16			12
2.2	Удосконалення технічного розвитку студентів.	28	16			12
	Модульний контроль.	4				
	Усього за 2 семестр	60	32	4		24
	Усього за 1 курс	120	66	8		46
Змістовий модуль 3 Реалізація художньо-виконавської діяльності гітариста						
3.1	Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації творів.	27	12			15
3.2	Розширення музичного світогляду.	27	12			15
	Модульний контроль.	6		6		
	Семестровий контроль.	30			30	
	Усього за 3 семестр	90	24	6	30	30
	Усього за 2 курс	90	24	6	30	30

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Гітара»

Змістовий модуль 1 (1 курс, 1 семестр)

Підготовка концертної програми магістрантом

Тема 1.1. Концепція виконавської техніки. Діалектика зростання і рівня технічної майстерності (зміст і форма). Поглиблене ознайомлення з текстом твору крупної форми. Вивчення нотного тексту твору великої форми. Поглиблене ознайомлення з текстом твору кантиленного характеру. Вивчення нотного тексту твору кантиленного характеру. Поглиблене ознайомлення з текстом віртуозного твору. Вивчення нотного тексту віртуозного твору

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Тема 1.2. Підпорядкування структури мелодико-ритмічних зв'язків метричним тяжінням як показник «метричного» рівня інтонування.

Основна література: 1-5

Додаткова література: 1-6

Змістовий модуль 2 (1 курс, 2 семестр)

Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності

Тема 2.1. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів. Порівняльний аналіз різних інтерпретацій. Прослуховування аудіозаписів програмових творів. Перегляд відеозаписів програмових творів.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Тема 2.2. Удосконалення технічного розвитку студентів, творча робота над творами концертної програми. Вироблення власного плану інтерпретації концертних творів. Вибір технічно - виконавських прийомів щодо реалізації інтерпретаційної моделі музичного твору.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Змістовий модуль 3 (2 курс, 3 семестр)

Реалізація художньо-виконавської діяльності гітариста

Тема 3.1 Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації творів. Робота над програмовими творами. Аналіз аудіо-запису виконаних студентом творів.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

Тема 3.2. Розширення музичного світогляду. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору.

Основна література: 1 - 5

Додаткова література: 1 – 6

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	34	34	32	32	24	24
Робота на індивідуальних заняттях	10	4	340	32	320	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	4	20
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	409	-	387	309	
Максимальна кількість балів		409				309	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 409 балів (що порівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнту – 4,09) .		--		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що порівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.	

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Ба ли
Змістовий модуль 1				
1.	Самостійний розбір нотного тексту програми.	точність нотного тексту	1	5
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
2.	Робота над технічними труднощами.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
Змістовий модуль 2				
3.	Формування інтерпретаційної моделі програми.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
4.	Робота над засобами художньої виразності виконуваних творів.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
Змістовий модуль 3				
5.	Робота над художньо-образним змістом музичних творів концертної програми.	точність нотного тексту	1	5
		артистизм	1	
		виконавська стабільність	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
6.	Моделювання концертних ситуацій; рефлексія; коригування виконавських дій.	аналітичне мислення	1	5
		сценічна адаптивність	1	
		виконавська мобільність	1	
		стабільність виконання	1	
		художня виразність, артистизм	1	
7.	Аналіз різних виконавських концепцій творів програми	цілісність та переконливість виконання	1	5
		індивідуальний виконавський стиль	1	
		виконавська техніка	1	
		художня виразність, артистизм	1	
		стабільність виконання	1	
8.	Розгорнутий коментар (письмовий/усний) власного виконання творів концертної програми.	деталізація технічних труднощів	1	5
		методи подолання технічних труднощів	1	
		аналіз психологічного стану	1	
		методи подолання сценічної нестабільності	1	
		рефлексія щодо успішності виконання програми	1	

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульний контроль 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	Практичне виконання твору великої форми	своєчасність виконання	1	10
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	Прослуховування під час роботи в класі: дотримання основних етапів вивчення творів великої форми	якість виконання тексту	4	5
		виконання динаміки	4	
3.	Робота над драматургією творів великої форми	показ кульмінаційних епізодів		5
4.	Розуміння форми твору	виразне виконання частин форми		5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульний контроль 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	Практичне виконання творів, що передбачено індивідуальним робочим планом студента: поліфонічний твір, твори великої форми і п'єси	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	Відкрите прослуховування : вільне володіння музичними творами у процесі публічного виступу	готовність орієнтуватися при змінах виконанні характеру		5
3.	Володіння навичками поліфонічного мислення і його взаємодія з виконавськими вимогами	вміння чути кожен голос поліфонічного складу твору		5
4.	Опанування виразальних виконавських засобів	якість виконання		5
5.	Реалізації виконавського задуму інтерпретації музичних творів	готовність		5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульний контроль 3	Критерії оцінювання		Бали
1.	Відкрите прослуховування	технічна досконалість		10
		емоційна виразність		10
		стабільність виконання		5
Максимальна кількість балів				25

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відеозапису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4. Форми проведення семестрового контролю

Залік – 1 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру; контрольне виконання на модульному занятті поліфонічного твору/твору великої форми та п'єси напам'ять.

Екзамен – 3 семестр – виконання поліфонічного твору, твору великої форми, п'єси кантиленного характеру та віртуозної п'єси – 40 балів.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відеозапису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Диску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингов а оцінка	Оцінка за 100-бально ю шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Студент демонструє емоційний відгук на музику, сценічну свободу, виконує в характері, демонструє розуміння форми музичних творів.
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Студент втілює драматургію музичних творів, розуміння виразності музичної мови.
C	75-81	Добре – загалом добрий рівень умінь та навичок із незначною кількістю помилок. Студент доносить зміст твору, але не вистачає якісного звуковидобування, фразування, побудови динамічного плану тощо
D	69-74	Задовільно – осередній рівень умінь та навичок із значною кількістю недоліків, проте достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Студент демонструє мало виражені технічні, артистичні можливості, невпевненість у своїх діях.
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень умінь та навичок. Студент зіштовхується із текстовими та технічними зривами, губиться у тексті. Розуміння стилю, поверхневе, порушена художньо-емоційна цілісність твору.
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень умінь та навичок з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень умінь та навичок, що вимагає повторного вивчення дисципліни

Шкала відповідності оцінок за **екзамен**.

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпо-ритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невизначений. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метро-ритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Спеціальний інструмент. Гітара»

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 90 год. Самостійна робота - 76 год.

Семестровий контроль – 30 год. Модульний контроль - 14 год.

Модулі	1 семестр		2 семестр		3 семестр			
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Підготовка концертної програми магістрантом		Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності		Реалізація художньо-виконавської діяльності гітариста			
Кількість балів за модуль	409		387		309			
Заняття	1-14	15-34	1-16	17-32	1-12	13-24		
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Тема 2 1*34=34 б/ 10*34=340 б. 374 б.		Тема 1. Тема 2 1*32=32 б/ 10*32=320 б. 352 б.		Тема 1 Тема 2 1*24=24 б/ 10*24=240 б.			
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5б.	5б.	5б.	5 б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів		МКР 25 балів		МКР 25 балів			
Коефіцієнт	Усього без урахування коефіцієнту – 409 балів, коефіцієнт – 4,09 ; залік		---		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.			

Орієнтовний репертуар

I варіант

1. Й. С. Бах Прелюдія, фуга та алегро з сюїти Ре мажор
2. Ф. Сор Інтродукція і варіації на тему Моцарта оп. 9
3. Х. Родриго Три іспанських танця
4. Е. Віла-Лобос Шоро

II варіант

1. І. С. Бах Прелюдія з скрипкової партіти BWV 1006a
2. М. Джуліані Варіації на тему іспанської Фолії
3. А. Барріос Вальс № 4.
4. Р. Діенс «Фуоко»

III варіант

1. І. С. Бах Адажіо та Фуга з скрипкової сонати № 1 BWV 1001
2. Д. Агуадо Анданте та Рондо
3. Х. Родриго Три іспанських танця
4. А. Шевченко «Вітер з полонини»

IV варіант

1. І. С. Бах Граве та Фуга з скрипкової сонати № 2 BWV 1003
2. М. Джуліані Героїчна соната оп. 150
3. А. Барріос Вальс № 3
4. Ф. Бернат «Українська фантазія»

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Доценко В. Аспекти виконавського аналізу (на прикладі концерту №3 «Елегійний» для гітари з оркестром Лео Брауера). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти «Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука». Харків: ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2008. Вип.23.111-118.
2. Давидов М. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. /М. Давидов. – К: вид. ім. О. Теліги, 1998.
3. Давидов М. Проблеми збереження і розвитку академічного народно-інструментального мистецтва /М. Давидов. – Київ, Луцьк: ВАТ, Волинська обл. друкарня, 2008.
4. Бернат Ф. Загальноєвропейський еталон гітарного виконавства та специфіка його національних втілень: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03 / Бернат Федір Федорович. – Х.: 2019. Електронний ресурс :

http://num.kharkiv.ua/share/dissert/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0%D1%82%20%D0%A4.%D0%A4.pdf

5. Іванніков Т. Гітарне мистецтво ХХ століття як феномен творчості : монографія / Т. Іванніков. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволенко Д.Г., 2018.

Додаткова

1. Дроздова О. О. Спадкоємність в історії гітарного виконавства. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. К.: Вид-во Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. №3. С. 386-391.
2. Дроздова О. О. Творча сторона мистецтва виконання на гітарі. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. праць. Київ: Вид-во Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. № 40. С. 291-301.
3. Солдатенко О. І. Історичні витоки європейської школи підготовки гітаристів, започатковані у XVII – XIX ст. – 5 с. Електронний ресурс: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vc%20hdpuP_2013_1_108_58.pdf
4. Сюта Б. Українська музика молодшої генерації композиторів [Електронний ресурс] / Б. Сюта. – Режим доступу : http://www.musica-ukrainica.odessa.ua/_main.html.
5. Муха А. Композитори України та української діаспори : Довідник. Київ : Музична Україна, 2004. 352 с.
6. Митці України : енцикл. довід. / [упоряд: М. Г. Лабінський, В. С. Мурза ; за ред. А. В. Кудрицького]. – К. : УЕ, 1992.